

חגיגת החיים



אסתר רינה ספרינג

המחלקה לעיצוב קרמי וזכוכית בשיתוף המחלקה לתרבות חזותית
בצלאל אקדמיה לאמנות ועיצוב
יוני, 2021



כדי להתחבר לאדם אחר באמת, חייבים להיות נפרדים מכל;
כדי להיפרד מכל, חייבים לחוות חיבור אמתי.

אסתר רינה

תוכן עניינים

i.....	Ballad of a Pixie
1	תפיסת הפרויקט
6	כדים יווניים
6	לקיתוס
8	קיליקס
9	קיאטוס
9	סיכום תפיסת הפרויקט
10	המחקר החומרי הטכנולוגי
10	מהדק חבל טבור
11	נעל בלט
12	הכנת תבנית לנעל בלט
13	נעלי בלט גמורות מחומר
14	קופסת נעליים
14	קופסת נעליים מאבנית
16	קופסת נעליים מפייפר פורצלן
17	קופסת נעליים מפייפר אבנית
17	כד לקיתוס
17	כדי לקיתוס גדולים
18	כדי לקיתוס קטנים
21	בובת דב
24	כד קיליקס
25	כד קיאטוס
25	סרטונים
26	מסקנה וסיכום
27	מה זה אמתי?
29	רשימת תמונות
31	ביבליוגרפיה
31	Internet Sources
32	Filmography

Ballad of a Pixie

Esther Rena

Once upon a time, there was a pixie with shining golden hair, who was curious, and laughed and skipped and flitted about.

The world was a wonderous place – so much to explore! She played in the grasses, with the winds and the trees. She played with her voice and invented her own language.

But Father said – quiet! You must stop making those sounds.

So the pixie stopped, yet consoled herself - I can still be a pixy without my language!

When the pixie turned three, Mother took her to adult school.

Where she sat ever so good on a mat alongside.

Mother exclaimed how perfect she was, how good and quiet she kept all the while.

And she learned that to be a good pixie, she must keep very still and quiet.

When the pixie turned five, she was sick quite a bit.

Mother doted and worried, bought her special foods and gifts.

Surely being sick was a small enough price to pay for being loved and seen as the special pixie she was today.

When the pixie turned seven, her laughter and gaiety erupted with glee.

But this angered her Father, and then she remembered that to be a good pixie, she must be silent.

So she devised a small hideaway, just for herself.

A pixie can still be a good pixie in her own little space, keeping ever so still.

When the pixie turned eight, Mother took her to Penny's - bought her the most splendid lemon-yellow dress with teeny tiny pleats from neck to hem. And a white fake fur coat lined with rich satin paisley.

With the lemon-yellow dress, her pixiness bloomed.

The white fake fur coat made her feel luxurious and festive.

But then someone looked askance and commented – in those clothes you look fat.

And that was the end of that.

But then the pixie thought to herself that she could still be a good pixie while keeping very quiet and still, without speaking her own language, or those shiny new clothes.

When the pixie turned nine, her parents took her to the Nutcracker Suite in Lincoln Center Manhattan.

This was wonderful - the dancers with their long beautiful hair and dresses in every pastel color that one could imagine.

It was then and there that the pixie knew for certain.

She was a pixie for sure! She would be a ballet dancer! Now this was something real, something wonderful and good!

But Mother said no, this is not going to happen.

And no pleading in the world could convince her otherwise. Even Father who forbade her special pixy language, pleaded and begged Mother to reconsider.

But the decision was made and there was no turning back.

But then the pixie said to herself that she could still be a good pixie while keeping very quiet and still, without speaking her own language, or those shiny new clothes, and would forget Lincoln Center and dreams of dancing her pixie dance.

As years went by, the pixie grew old and gray. Playfulness disappeared and she felt cold and absent.

She knew to keep quiet and still, as her own language was long forgotten. She lived without shiny new clothes and forgot that there were ever dreams of dancing.

Yet with the passing of time, the pixie grew sadder and sadder.

In the place in her spirit where the laughter, light and special language resided, where once dwelt glee for special clothes and a yearning to dance, there grew an empty hole full longing.

And to this very day, the pixie feels lost. Though she senses something missing, she's not quite sure what.

So she searches and searches hoping to find what is what.

תפיסת הפרויקט

פרויקט זה עוסק במאבק האישי שלי שנוצר מפער בין העולם הפנימי שלי לציפיות חברתיות, מרצון להרגיש זהות ואינדיבידואליות ייחודית, יחד עם קשר חברתי.

הבית לתוכו נולדתי היה עשיר ומגוון, עם ציפיות וערכים, והורים ואחים אוהבים. אך בבית הוריי, הטבעי לי ביותר היה מנוכר. כדי לשרוד, למדתי לוותר על הטבעי לי ביותר. כמבוגרת, אני נאבקת להחזירו כדי לשגשג. עבודתי עוסקת בדיאלוג העולה מתוך העולם הפנימי והייחודי לי, לתרבות הסובב - דיאלוג בין האמת שלי לתרבות של הבית, דיאלוג בין האמת שלי לעולמם של אלה האהובים לי ביותר, בין עולמי ומציאות אחרת.

במישור הרחב, כל ילדה נולדת לתוך חברה בוגרת, המתפקדת לפי חוקיות מוגדרת ומסוימת. במישור הפרט, ברמה האישית, אותה ילדה נולדת לתוך משפחה עם תת-תרבות מגובשת משלה. עד שהילדה הקטנה והנאיבית מופיעה בעולם, כבר הספיק עולמם של המבוגרים לתוכו היא נולדה, להתגבש וכבר מתפקד במלואו עם קצב ואורח חיים העומדים בעינם.

במקרים שיש פער משמעותי בין תרבות ההורים והמשפחה לילדה, אצל ההורים עשויה להיווצר תחושה של מבוכה וחוסר הבנה שיכולה להגיע לכעס ואף ל אלימות. מאידך, הילדה תעשה מאמצים רבים להשתלב, אך כל עוד שהיא מוותרת על עצם האישיות הבסיסית שלה כדי להשתלב, לא רק שתרגיש ניכור, בדידות וחוסר שייכות ביחס למשפחה, עם עבור הזמן, היא גם תרגיש מנוכרת מעצמה.

תופעה זו ידועה ומשותפת להרבה נשים. בספרה רצות עם זאבים, ד"ר קלאריסה פינקולה אסטס מתארת מצב בו קיים ניגוד בין ערכים תרבותיים וצרכיה של עולמה הפנימי הטבעי של ילדה. כאשר צרכיה האישיים של ילדה נדחקים לצד לטובת תרבות המשפחה או הכלל, היא מאבדת את חושיה הטבעיים שאמורים להנחות אותה במסע חייה האישי, וכתוצאה מכך, נוצרת תחושה של חסר. אך מחמת הרגל וריחוק מעצמה, נבצר ממנה מהות החסר, ובוודאי לא מכירה את הדרך למלא את חסרונה.¹

כילדה היה ברור לי - יש את העולם שלי ויש את עולמם של המבוגרים, ומגיל קטן ידעתי איך לנווט ביניהם. חיפשתי חוט מקשר בין העולמות. אך לשווא.

לפי ברנה בראון, הדרך היחידה להיות מי שאנחנו באמת, להיכנס לעור של עצמינו ולממש את הפוטנציאל שלנו, היא דרך פגיעות. הדרך לצמיחה דורשת כניסה למקומות חדשים, הרצון לראות, ללמוד, ולעשות דברים אחרת, להינתק ממוסכמות או הרגלים ישנים שאינם משרתים אותנו. בדומה לילדה הקטנה והנאיבית המתנסה בדברים חדשים כל הזמן, צמיחה וגדילה דורשים כניסה ללא ידוע - דבר הדורש אומץ רב המלווה בפגיעות רבה.²

¹ ארה"א אסטס, קלאריסה פינקולה, רצות עם זאבים, מושב בן שמן: מודן, 1992

² See Brown, Brene, *Daring Greatly*, New York: Gotham Books, 2012.

האמן הדני, אוליפור אליאסון עוסק בנושאים סביב תופעות סביבתיות, בשינויים העוברים על האקלים, וקיימות. בעבודתו – "הנוכחות שבהיעדרות", אליאסון לקח גוש ענק של קרח מגרינלנד, והניח אותו בקופסת עץ. לאחר מכן, הוא יצק בטון לתוך הקופסה והקרח התמוסס במשך כחודש. בזמן שהקרח נמס, נוצרו חללים בתוך הבטון אשר השאירו רק זכר לקרח.³

עבור אליאסון, ההשפעה של התמוססות הקרח על יציקת הבטון, מייצגת תופעות סביבתיות המתרחשות בעקבות שינויים אקולוגיים לא רצויים. בשעה שאליאסון עוסק בבעיות סביבתיות, עבודתו זו משמשת עבורי כמטאפורה לתחושות של חסר שהתחיל ביחס לחברה סביבי ולבסוף התחלחל לתוכי.



תמונה 1 The Presence of Absence, Olafur Eliasson, 2015-2016⁴

בהשוואה לעבודות של אליאסון בנושא השפעות סביבתיות לא רצויות וקיימות, עבודותיה של דוריס סלסדו צמחו מהיכרות ישירה באלימות ברוטלית בקולומביה. אצל שניהם, החומר עצמו ממחיש חסר ואבדון, ברם, אצל סלסדו, החומר עצמו נהפך לעדות וביטוי של האלימות שקרתה בעולם השלישי. רהיט משומש ספוג בבטון, אשר היה בבעלות משפחה שנכחדה, זועק לחסר, לאבדון, ולקיום שהיה ואיננו.

במילים של סלסדו:

"The way that an artwork brings materials together is incredibly powerful. Sculpture is its materiality. I work with materials that are already charged with significance, with a meaning they have acquired in the practice of everyday life. Used materials are profoundly human; they all bespeak the presence of a human being. Therefore metaphor becomes unnecessary. I work matter to the point where it becomes something else, where metamorphosis is reached."⁵

³ See Eliasson, Olafur, "The Presence of Absence", 2016, olafureliasson.net/archive/artwork/WEK110377/the-presence-of-absence-nuup-kangerlua-24-september-2015-1#:~:text=Expanding%20on%20Olafur%20Eliasson's%20long,of%20a%20cubical%20concrete%20sculpture.&text=Formed%20by%20casting%20blocks%20of,ice%2C%20only%20present%20as%20absence

⁴ Eliasson, Olafur, "The Presence of Absence", 2016, olafureliasson.net/archive/exhibition/EXH102457/the-presence-of-absence#slideshow

⁵ Princenthal, Nancy, and Carlos Basaldo, et.al., Doris Salcedo, New York: Phaidon Press, 2000. p. 21



תמונה 2 ללא שם (עץ, בטון, מתכת), דוריס סלסדו - 1992⁶ (ימין), ללא שם (עץ, בטון, מתכת), דוריס סלסדו - 1997⁷

לפי הגישה הסוריאליסטית, המציאות האמיתית נוצרת בעולמו הדמיוני של האדם, הכולל עולם החלומות, ומחשבות והרהורים הזרמים בראשינו מהתת-מודע, ללא מעצורים. לפי ברטון, גישה זו מחייה את עולם הילדות - הראייה הלא משוחדת והנאיבית המזמינה הזדמנויות ללא מחסומים.

במניפסטו הסוריאליסטי, אנדרה ברטון כותב: "התודעה הצוללת בסוריאליזם חיה בהתרגשות זוהרת את החלק הכי טוב בילדות... שהוא הפורה ביותר שקיים. ייתכן שהילדות מתקרבת ל"חיים האמיתיים" של האדם; ילדות שמעבר לרשות האדם ... להביא להחזקה יעילה ונטולת סיכון של עצמו. בזכות הסוריאליזם נראה שההזדמנות דופקת בפעם השנייה."⁸

לא רק שהקשר בין הילדה הקטנה והנאיבית להשגת אמיתות ומימוש פוטנציאל אינו מקרי, אלא החיבור לחלק הנאיבי שבתוכנו הוא זה שיוביל אותנו לגאולה האישית שלנו.

כילדה, שיזקתי, צחקתי והשתוללתי כשאר הילדות. אך הרגשתי צל מרחף מעלי תמיד.

כילדה, לא ידעתי שהנאיביות והאינטואיציה הטבעית שלי היו בסכנה.

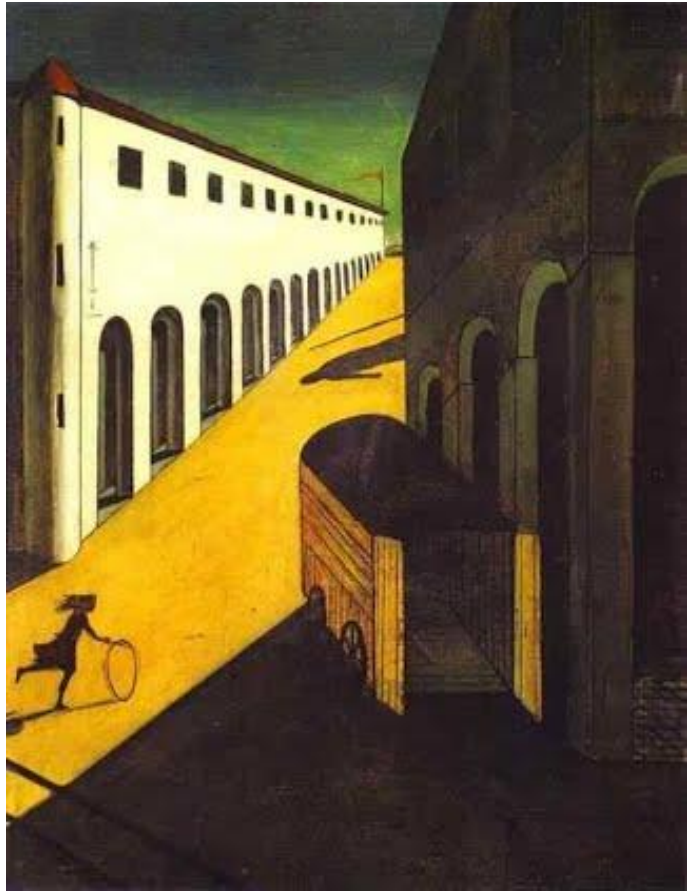
כמבוגר הם כבר לא היו.

⁶ Ibid., p. 72

⁷ Ibid., p. 76

⁸ See Breton, Andre, *First Manifesto of Surrealism in Art in Theory 1900-1990: An Anthology of Changing Ideas*. Charles Harrison & Paul Wood, eds. (Oxford: Blackwell Publishers, 1992).

בתמונה 3 המסתורין והמלנכוליה של הרחוב, (ג'ורג'ו קיריקו), האיום האפל אופף מעל הילדה המשחקת. בדבריו של אלי וויזל, ישנם דברים שלעולם לא התרחשו, אך דווקא דברים אלה דוברי אמת.⁹



תמונה 3 המסתורין והמלנכוליה של הרחוב, (ג'ורג'ו קיריקו)

⁹ See Weisel, Elie, *Legends of Our Time*, New York: Avon Books, 1968. p.viii

" כִּי אָבִי וְאִמִּי עֲזָבוּנִי וְהַשֵּׁם יִאֲסָפֵנִי "

(תהילים, כ"ז: י')

במאמרו, "האדם הבודד מול האלוקים", הרב יהודה אייזנברג מסביר: "כאשר האדם בודד בעולם, והוא מבקש בטחון באלוקים, חש הוא כי גם הקשרים הטבעיים והברורים ביותר, גם הם אינם נוסכים בו בטחון. גם על אביו ואמו אינו יכול לסמוך." ¹⁰ על הפסוק "כִּי אָבִי וְאִמִּי עֲזָבוּנִי וְהַשֵּׁם יִאֲסָפֵנִי" (תהילים, כ"ז: י'), רש"י (רבי שלמה יצחקי) מסביר "כיוון שגמרו הנאתן (לקיים יחסים), זה הופך פניו אילך, וזה הופך פניו אילך – השם יאספני. הקדוש ברוך הוא שומר את הטיפה וצר את העובר".

במילים אלה, המתפלל אומר - אני כל כך בודד; כל קיומי במקרה, בטעות, בחוסר כוונה. האחד שבאמת רוצה בקיומי, הלא הוא האלוקים. רק הוא אסף אותי, ורק הוא זה שכיוון את יצירתי ואת קיומי. הפרק ממשיך ודוד המלך מבקש שהשם ינחה אותו ויראה לו את הדרך המתאימה לו. לקראת סוף דבריו, הוא אומר - "לולא—הַאֲמַנְתִּי לְרֵאוֹת בָּטוֹב ה'" - אם לא האמונה – לולי האמונה שלי... ואז המשפט נשאר קטוע בלי מענה! ובכל זאת התשובה מגיעה במשפט הבא - "קווה אֶל ה', חזק, ויאמץ לברך, וקווה אל ה'".

יחד עם שאלות ומאבקים פנימיים, בשעה שדרכי אינה ברורה, בשעה שאני מרגישה שאני הולכת לבד, בשעה שאני נכנסת ללא ידוע ומתמודדת מתוך פְּגִיעוֹת, ברור לי שהאלוקים הרחוק המנהיג את העולם הוא אותו אלוקים המחזיק את ידי ושומר על פסיעותיי.

כדים יווניים

הכדים היווניים הלקיתוס, הקליקס, והקיאטוס מהווים עבורי השראה לפרויקט.

לקיתוס

ביוון העתיקה שימשו בכד הלקיתוס להכיל שמן עבור שימושים פולחניים, ורחצה בבית הרחצה לנשים וגברים. בנוסף, כלים אלה שימשו למשיחת גופות של נשים רווקות, ולפי אמונתם, רבים מהם הוצבו בקברים של נשים רווקות כדי לאפשר להם להתכונן לחתונה בחיים שלאחר המוות. העיטורים על הכדים מתארים פעילויות יומיומיות או טקסים. מכיוון שהם שימשו לטקסים לאחר המוות, העיטורים גם מתארים טקסי לוויה, זירת אובדן או תחושת עזיבה, עם פנים חסרי הבעה ועגומים למראה.¹¹

¹⁰ איזנברג, יהודה, "האדם הבודד מול האלוקים", מכללת הרצוג, דעת – לימודי יהדות ורוח-daat.ac.il/he-il/tanach/iyunim/ktuvim/tehilim/prakim/%D7%94%D7%90%D7%93%D7%9D-%D7%94%D7%91%D7%95%D7%93%D7%93-%D7%9E%D7%95%D7%9C-%D7%90%D7%9C%D7%94%D7%99%D7%9D.htm

¹¹ See "Lekythos", *Wikipedia*, [en.wikipedia.org/wiki/Lekythos#:~:text=A%20lekythos%20\(plural%20lekythoi\)%20is,more%20like%20a%20modern%20jug](https://en.wikipedia.org/wiki/Lekythos#:~:text=A%20lekythos%20(plural%20lekythoi)%20is,more%20like%20a%20modern%20jug)

באיור שעל גבי הכד הימני בתמונה 4 לקיתוס יווני עתיק עם כתף מוגדר (כ460 לפני הספירה) (ימין), לקיתוס בצורה שפופה ומעוגלת (שמאל), מתוארת אישה מחזיקה סוג של אגרטל שהונח לעתים קרובות על קבריהן של נשים רווקות.¹²
 בגלל האופן ששימשו בה ביוון העתיקה, כלי זה מסמל עבורי מצב בו אישה יכולה להגיע לסוף ימיה מבלי לממש את הפוטנציאל שלה.



תמונה 4 לקיתוס יווני עתיק עם כתף מוגדר (כ460 לפני הספירה) (ימין), לקיתוס בצורה שפופה ומעוגלת (שמאל)

מה ערך חיינו אם לא נממש את הפוטנציאל שלנו?

בתלמוד הבבלי, במסכת ברכות¹³, מסופר סיפור על נערה צעירה שנפטרה לפני שהגיעה לגיל בגרות, וכתוצאה מכך לא הצליחה לממש את רצונותיה ושאיוותיה המלאות. בסיפור מסופר שיום אחד אדם בשם זעירי הפקיד אצל נערה כמה פרוטות, ולאחר מכן, הלך לענייניו. כאשר זעירי חזר כדי לקחת את כספו בחזרה, הוא גילה שהיא נפטרה. זעירי הלך לקברה בבית העלמין ודרש ממנה שתגלה לו היכן ימצא את כספו. מהקבר, הנערה המתה הסבירה לו בדיוק איפה ימצא את כספו, ואז הוסיפה, שגם יילך לאימא שלה ויבקש ממנה שתשלח לה מסרק וצללית איפור לעיניים דרך חברה שלה, אשר תצטרף אליה למחרת, משום שגם היא תמות בצעירותה.

רבי שלמה יצחקי (רש"י) מסביר שמכיוון שהנערה מתה בצעירותה, מרוב צער שלא הגיעה לגיל בגרות וליהנות הנאות של אישה, ביקשה שיביאו לה מסרק וצללית אפילו לקברה, למרות שלא תוכל להשתמש בהם בפועל.

מסיפור זה אנו לומדים עד כמה חשוב שכל אישה תחיה חיים מלאים, ולממש את מלוא הפוטנציאל שלה.

מבחינה רעיונית, במקרים מסוימים, אישה יכולה לחיות את כל חייה מבלי לממש את רצונותיה וחלומותיה. במקרים אלה, האישה עשויה להרגיש שבמשך כל חייה היא איננה נוכחת באמת ואפילו במישור מסוים, חייה הוחמצו.

¹² See "Attic White-Ground Lekythos", *The J. Paul Getty Museum*, 1983,

<https://www.getty.edu/art/collection/objects/10404/unknown-maker-attic-white-ground-lekythos-greek-attic-about-460-bc/>

¹³ ראה/י מסכת ברכות, תלמוד בבלי, דף י"ח, עמוד ב'.

קיליקס

כד הקיליקס הוא כוס שתייה רחבה ורדודה עם ידיות אופקיות מוטות כלפי מעלה, לרוב עם רגל אחת. השתמשו בכד זה עבור שתיית יין, במיוחד במסיבות. גודל הקוטר של כדים אלה נע בין 12-46 ס"מ, כאשר רוב כדים אלה היו יותר קרובים בגודלם ל 20 ס"מ. כד זה היה פופולרי במיוחד בסוף המאה השישית וראשית המאה החמישית לפני הספירה.¹⁴

אמנם נקודת המוצא של פרויקט זה עוסק במאבק בין צורכי הפרט לתרבות הכלל, אך דרך העשייה החומרית, הבנתי שאף דרך המאבקים, נולדים שחרור ושמחה. ולכן, אני בוחרת לכלול כלים שהשתמשו ליין ומסיבות.

להלן תמונות של כדי קיליקס עתיקים:



15



תמונה 5 כד קיליקס בגימור אדמה לבנה ושחורה (טרה סיגילטה לבנה ושחורה)

בתמונה למטה, רואים כד קיליקס עם ידיות בצורת wishbone או בשמו השני – merrythought. צורת wishbone או merrythought מסמלת את עצם החזה שבעופות. לפי אגדות פולקלור, היה נהוג ששני אנשים אחזו בעצם בו זמנית כאשר כל אחד החזיק בקרן אחת של העצם. השניים משכו בו זמנית עד שהעצם נשבר, והאדם שנשאר עם החלק הגדול יותר, היה נחשב בר מזל.¹⁶

בבית בו גדלתי, כל פעם שאכלנו עוף שלם – הודו או תרנגול, נהגנו במנהג זה. זה היה הרגל שתמיד העלה צחוק ושעשוע במשפחה.



17



תמונה 6 כד קיליקס בגימור אדמה לבנה, אדומה ושחורה (טרה סיגילטה) – ידיות בצורת wishbone

¹⁴ See Schreiber, Toby, *Athenian Vase Construction*, The J. Paul Getty Museum, Los Angeles: Getty Publications, 1999. p. 149

¹⁵ Cohen, Beth, *The Colors of Clay: Special Techniques in Athenian Vases*, The J. Paul Getty Museum, Los Angeles: Getty Publications, 2006, p. 69

¹⁶ See Kelly, John, "Merry Thoughts, Naughty Bits: Putting the "Bone" in Wishbones", *Slate*, 25 November, 2015, slate.com/human-interest/2015/11/the-word-wishbone-has-sexual-connotations.html

¹⁷ Cohen, Beth, *The Colors of Clay: Special Techniques in Athenian Vases*, The J. Paul Getty Museum, Los Angeles: Getty Publications, 2006. p. 301

קיאטוס

צורתו של כד הקיאטוס דומה לספל תה, אם כי מעט גדול יותר. לכד הקיאטוס ידית ארוכה וגבוהה בצורת לולאה. הוא שימש כמצקת לדלות יין מהול שהוכן בכלי גדול יותר, לדוגמא, כלי הקרייטר. בדומה לכד הקיליקס, כלי זה רומז עבורי שמחה וחגיגה. באיור שבכד למטה, רואים סטיר בודד שכוב מתחת לגפן. הוא מחזיק ביד קנתרוס – כלי לשתית יין.¹⁸



תמונה 7 כד קיאטוס המוערך משנת 520 לפני הספירה (ימין), תמונה מקרוב של האיור הנמצא על דופן הכד (שמאל)

סיכום תפיסת הפרויקט

פרויקט זה התחיל במאבקים פנימיים, ועם התפתחותו הוא התרחב לכלול נחמה, שמחה ואף חגיגה. בתחילת הדרך, אני מתארת תחושות של חסר ומאבק להיות מי שאני באופן הייחודי לי מול ציפיות המשפחה והחברה. מד"ר קלריסה פינקולה אסטס למדנו שתחושות אלה שכיחות ואף מצויות אצל לא מעט נשים. מברנה בראון למדנו שהדרך לגאול את עצמינו ולצמוח בדרך הייחודית לנו, היא דרך פג'יעות. בעבודות של אליאסון, סלסדו וקיריקו חווינו תחושות של חסר. מאנדרה ברטון למדנו על חשיבות חלומות, העולם העשיר של התת-מודע, וחזרה לעולם הילדי והנאיבי. מדוד המלך למדנו על תחושות של עזיבה מהורים יחד עם אפשרות לנחמה. לבסוף, ראינו בכדים היווניים סיפוריות ומחזורי החיים.

¹⁸ Cohen, Beth, *The Colors of Clay: Special Techniques in Athenian Vases*. p. 86

המחקר החומרי הטכנולוגי

סוג של ניסוח צורה וחומר והתהליך עצמו היה כזה שלעיתים הובלתי אותו ולעיתים הייתי צריכה להתמודד עם פתרונות שהחומר ביקש.

מהדק חבל טבור

מהדק חבל טבור הוא שם הקליפס שמהדקים קרוב לתחילת חבל הטבור, אשר קרוב לגופו של כל תינוק, דקות ספורות לאחר לידתו. תפקידו לעצור את הדם לאחר שהחבל נחתך. לאחר שמחברים את המהדק, חותכים את החבל, ומרגע זה, התינוק נפרד מאימו ונעשה ייצור נפרד לעצמו. כלי זה מסמל עבורי את תחילת דרכו של כל אדם כאדם נפרד עם צרכים ייחודיים משלו. הוא מסמל עבורי הקשר ההתחלתי עם אימא יחד עם הצורך החיוני להינתק ממנה כדי לחיות בעולם. לבסוף, הוא מייצג פרדוקס. עד שמגיעים לאוויר העולם, חיבור לאימא דרך החבל, הינו חיוני. אך כדי לחיות בעולם, החבל חייב להיחתך. כלי זה מזכיר לי את הדיכטומיה שכולנו נושאים בתוכנו – הצורך לחיבור יחד עם הצורך להינתק מחיבור, כדי לפלס את דרכינו הייחודית לנו. בחרתי בחומר פורצלן עבור המהדקים לפרויקט. פורצלן הינו חומר לבן, המזכיר טוהר וראשוניות. להלן תמונה של מהדק חבל טבור אשר בשימוש בבתי חולים במדינת ישראל היום.



תמונה 8 אריזה של מהדק חבל טבור (ימין), מהדק חבל טבור באריזה (שמאל)

להלן תמונות מתהליך הכנת תבנית למהדק חבל טבור.



תמונה 9 הכנת מהדק חבל טבור לתבנית (ימין), תבנית שלושה חלקים עבור מהדק חבל טבור (שמאל)

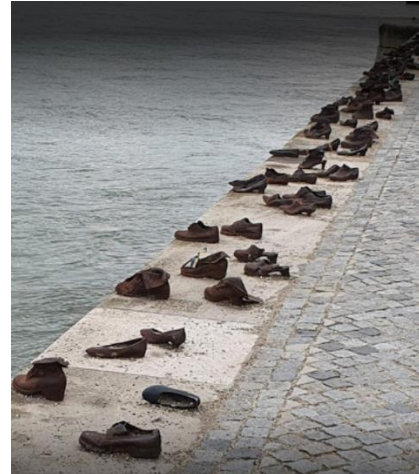
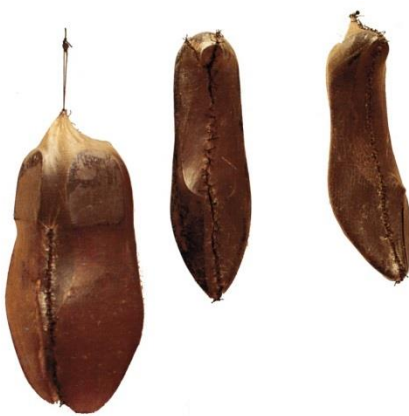


תמונה 10 שני מהדקים של חבל טבור מפורצלן - אחרי שריפה

נעל בלט

קצת על נעליים באמנות

לנעליים משמעות רבה. לפי המסורת היהודית, אם צריך, יש למכור את כל כלי הבית כדי לקנות נעליים. הנעליים מייצגות את יציבותו, ואף את עצם קיומו של כל אדם. באמנות רואים לא מעט דוגמאות של עבודות עם נעליים, כאשר ברבים מהם, הנעליים ממחישות מוות אלימה, טראומה, ואבדון נוראיים. לדוגמה, רואים זאת בעבודת "נעליים על הדנוב" אשר בבודפשט, במיצב הנעליים של חנאן אבו חוסיין, ובעבודתה "אטרבליאריאוס" של דוריס סלסדו.



תמונה 11 הנעליים על הדנוב¹⁹ (ימיו), מיצב הנעליים של חנאן אבו חוסיין - הביאנלה לקרמיקה ועיצוב, מוז"א, 2020 (אמצע), נעליים מאטריביליאריאוס של דוריס סלסדו²⁰ (שמאל) חשוב לי לציין שרחוק מכוונתי להעביר מסרים חריפים אלה בנעלי הבלט בעבודה שלי. במיצג שלי, בכוונתי לרמז לילדה הנאיבית והפגיעה בלבד ולא לרמז למראות נוראות כאלה המובאות לעיל.

¹⁹ See "Shoes on the Danube Bank", *Google Maps*, [google.com/maps/uv?pb=!1s0x4741dc16742d64df%3A0xf68e196cbe6ad613m1!7e115!4shttps%3A%2F%2F5.goo.glusercontent.com%2Fp%2FAF1QipOeeaMixKuaUCD1Pil_BGat5a-Vx8VIVO3FIOei%3Dw120-h160-k-no!5sshoes%20on%20the%20danube%20river%20-%20Google%20Search!15sCgIQAQ&imagekey=!1e10!2sAF1QipOeeaMixKuaUCD1Pil_BGat5a-Vx8VIVO3FIOei&hl=en&sa=X&ved=2ahUKewju6KA2Z_sAhXWc94KHW9QC_AQoiowEnoECBkQAw](https://www.google.com/maps/uv?pb=!1s0x4741dc16742d64df%3A0xf68e196cbe6ad613m1!7e115!4shttps%3A%2F%2F5.goo.glusercontent.com%2Fp%2FAF1QipOeeaMixKuaUCD1Pil_BGat5a-Vx8VIVO3FIOei%3Dw120-h160-k-no!5sshoes%20on%20the%20danube%20river%20-%20Google%20Search!15sCgIQAQ&imagekey=!1e10!2sAF1QipOeeaMixKuaUCD1Pil_BGat5a-Vx8VIVO3FIOei&hl=en&sa=X&ved=2ahUKewju6KA2Z_sAhXWc94KHW9QC_AQoiowEnoECBkQAw)

²⁰ Princenthal, Nancy, and Bualdo Carlos, et.al., *Doris Salcedo*, New York: Phaidon Press. p. 16

נעלי בלט בסיסיות אלה מזכירות את הילדה הקטנה הרכה, הנאיבית והפגיעה, שנורא רצתה לרקוד. אלה לא נעלי בלט של רקדנית מקצועית. הן שייכות לצעדים ראשוניים בלבד. הן מייצגות חלומות רכות וראשוניות של ילדה.

להלן תמונה של נעלי הבלט שבחרתי לעבודה. הכנתי מהן תבנית ומהתבנית הכנתי זוגות נעלי בלט מחומר פורצלן, חומר ממוחזר בצבע חום, וזוג משולב חומרים. פרק זה מתאר את התהליך והתוצרים המוגמרים.



תמונה 12 נעלי בלט לילדה תרום-גן עבור תיבנות

הכנת תבנית לנעל בלט

למרות ששתי הנעליים זהות, בחרתי להכין שתי תבניות מתוך שימוש בשתי גישות טכניקה שונות. להלן תמונות מתהליך הכנת התבנית עבור נעלי הבלט.



תמונה 13 נעל בלט בתהליך הכנת התבנית

להלן תמונות משתי התבניות שהכנתי עבור נעלי הבלט:



תמונה 14 תבניות עבור נעלי הבלט



תמונה 15 תבניות עבור הגומיות של נעלי הבלט

נעלי בלט גמורות מחומר

למטה, צד ימין, תמונה של נעלי הבלט מפורצלן וורוד. זוג זה מזכיר את הנעליים המקוריות – עדינות, חשופות, פגיעות. הוא רומז לילדה הנאיבית והפגיעה. למטה, צד שמאל, תמונה של נעלי בלט מחומר ממוחזר בצבע חום. לזוג זה גומיות נוספות המונעות מהרגל להיכנס לנעל. זוג זה נותן רושם מורכב יותר. הוא עדיין רומז לנאיביות ורכות, אך גם יש לו מראה קשוח. העובדה שלא ניתן להכניס את הרגל מעלה שאלות. נעלי הבלט המשולבות חומר (ראה/י תמונה 17 נעלי בלט מחומר משולב חומר ממוחזר ופורצלן וורוד) מסמלות את המאבק בין החוץ לפנינים. הסדקים מסגירים את חומרת המאבק. להלן תמונות של נעלי הבלט מחומר.



תמונה 16 נעלי בלט מפורצלן ורוד (ימין), נעלי בלט מחומר ממוחזר (שמאל)

להלן זוג נעליים מחומר ממוחזר מחוץ ופורצלן וורוד מבפנים. הפנים מצופה בזיגוג שקוף.



תמונה 17 נעלי בלט מחומר משולב חומר ממוחזר ופורצלן וורוד

קופסת נעליים

באמנות רואים לא מעט התייחסות לנעליים (ראה/י נעל בלט, עמוד 11). בעבודה זו, כאובייקט משלים לנעלי הבלט, בחרתי לפסל שתי קופסאות נעליים, של אדם מבוגר. לקופסא הראשונה מראה קרטוני ומפוסל סגור. הוספתי פרפר עש וגולם ליד פתח הקופסא. בנוסף, הוספתי הדפס של תווית מהדק חבל הטבור לצד. המראה של הקופסא הגדולה הסגורה רומז לחסימה, מחסום, או סוד כלשהו. הפרפר עש נותן תחושה של אי נעימות אך פרפר עש משולב בגולם רומזים למחזורי החיים, אפילו אם התהליך פחות יפה או נעים. תווית המהדק רומזת לקשר בין הסמוי מן העין למאבק הקיומי של חבור ופירוד בו זמנית. בחרתי להכין את הקופסא השנייה מחומר פייפר פורצלן, כ-50% נייר בחומר, במראה פתוח. קופסא זו מסמלת ראשוניות, נקיות, ופתיחות.

שתי הקופסאות בנויות ממשטחים.

קופסת נעליים מאבנית

את הקופסא הראשונה, הכנתי מחומר אבנית, המורכב מ-75% קפה סינקו ו-25% בלק מאונטיין של חברת Aardvark. פיסלתי את הקופסא ממשטחים מחומר פלסטי. כדי להפחית סיכויים לסדקים, ולהגדיל חוזק, הוספתי נייר גרוס לחומר. להלן שלבי ההכנה:

1. הכנתי גזרה שזהה לקופסא קיימת בהגדלה של 15% אחוז, כדי שגודל הקופסא השרופה תהיה דומה לגודל של הקופסא המקורית.



תמונה 18 קופסת נעליים שבחרתי לפסל (ימין), גזרה מוגדלת ב-15% להכנת הקופסא מחומר (שמאל)

2. חתכתי וחיברתי חלקים לפי הגזרה. הנחתי עיתונים לחים על הדפנות כדי שלא יתייבשו באמצע תהליך ההכנה ולא ייסדקו.



תמונה 19 דפנות מכוסים בעיתון כדי לעכב ייבוש (ימין), הכנת המכסה (שמאל)

3. בניתי קירות פנימיים כדי שהמכסה לא ישקע בשריפה. השתמשתי בטכניקת לייזר כדי להדפיס העתק של תווית מהדק חבל הטבור בצד של הקופסא.



תמונה 20 קירות פנימיים בתוך מבנה הקופסא כדי למנוע בטון או קריסה של המכסה בשריפה (ימין), תווית שהוכנה מטכניקת הלייזר (שמאל)

4. פיסלתי פרפר עש וגולם והדבקתי אותם על הדופן הקדמי של הקופסא, קרוב לפתח.



תמונה 21 צד קדמי של הקופסא הסופית (ימין), מבט צד (שמאל)

5. שרפתי את הקופסא 950 מעלות.



תמונה 22 הקופסא מחומר אבנית לאחר שריפת בייסק (950 מעלות)

6. הכנתי טסטים כדי להחליט אם לשרוף לטמפרטורה יותר גבוהה, ואם כן, לאיזו טמפרטורה. חרטתי את הטמפרטורה על כל טסט.



תמונה 23 טסטים של החומר ממנו עשוי קופסת הנעליים - 75% קפה סינקו + 25% בלק מאונטיין

7. בחרתי לשרוף את הקופסא פעם שנייה ל1100 מעלות.



תמונה 24 קופסת הנעליים לאחר שריפה ל1100 (ימין) תפרפר עש וגולם מקרוב (שמאל)

קופסת נעליים מפיפר פורצלן

בחרתי לייצור קופסא שנייה, אך עם מכסה פתוח ומחומר פיפר פורצלן.

להלן שלבי ההכנה:

1. ערבבתי נייר טואלט עם מים רותחים וגרסתי את התערובת עם בלנדר סטיק. לאחר מכן הוספתי כ 50% נייר לפורצלן ושמתתי על לוח גבס כדי לספוג את יתרת המים.
2. בניתי את הקופסא ממשטחים מהפיפר קליי הפלסטי. בניתי תומך שיישרף יחד עם הקופסא כדי למנוע קריסה או בטן במכסה בתהליך השריפה.



תמונה 25 קופסת הנעליים מפיפר קליי עם תומך למכסה - אחר שריפה ל1100, מראה צד (ימין), קופסת הנעליים מפיפר קליי, מראה עילי (שמאל)

קופסת נעליים מפיפר אבנית

לאחר ההתנסות שלי עם פיפר פורצלן, החלטתי להכין קופסא מפיפר אבנית – 50% נייר גרוס עם 50% אבנית. השתמשתי בטכניקת לייזר כדי להדפיס טקסטים ותמונות של בובות דוב על הקופסא.

להלן תמונות של הקופסא:



תמונה 26 קופסת נעליים מפיפר אבנית

כד לקיתוס

הכד הלקיתוס היווני הוא כלי צר-צוואר עם כוס מחובר לשפה העליונה.

הצוואר הארוך והצר מאפשר לשמן לזרום באיטיות ושימש כמשפך למילוי הכד. לכד הלקיתוס השחורה המוקדמת גוף כדורית או ביצית, וצווארון טבעת כבד. צורתו של הכד הייתה מתמשכת בקו אחד מהצוואר ועד כף הרגל. הגובה הממוצע לכדים אלה היה נע בין 14-18 ס"מ, והופיעו במחצית הראשונה של המאה השישית לפני הספירה. מאמצע ועד סוף המאה השישית לפני הספירה, הופיעו כלי לקיתוס עם כתף ברורה וצורה שנעשית צרה לעבר כף הרגל. הלקיתוס בצבע שחור-לבן, אדום-לבן ואדמה לבנה, שנוצר במהלך המאה החמישית לפני הספירה נחשב לקנוני. לכלי זה גוף גלילי דק עם כתף מוגדרת היטב. בנוסף, לכלי זה, כף רגל בצורת דיסק. גובה כלים אלה היה נע בין 20-48 ס"מ, כאשר הכלי הלבן היה הגבוה ביותר.

נמצאו גם כלי לקיתוס גדולים יותר – עד לגובה מטר, אשר שימשו ככלים עבור שמן מבושם שהוצע לאדם מת או לאלו העולם התחתון, או למריחת שמן מבושם על עור האישה לפני הנישואין.²¹

כדי לקיתוס גדולים

פרק זה מתאר שלושה כדי לקיתוס שהכנתי עבור עבודה זו.

כדים אלה עשויים באבניים. לשני כדים, גוף בצורה כדורית, וגובהם כ-60 ס"מ.

לכד השלישי, צורה קנונית עם כתף ברורה. גובהו של כד זה כ-80 ס"מ.

להלן שלבי ההכנה:

1. הכנתי את הכד הראשון מחומר אבנית כהה ושרפתי אותו ל-1220 מעלות. לאחר השריפה, התזתי עליו חול. פני השטח נעשו מחוספסים.

²¹ See Schreiber, Toby, *Athenian Vase Construction*, The J. Paul Getty Museum, Los Angeles: Getty Publications, 1999. p. 171

2. הכנתי כד שני מחומר טרה קוטה והשתמשתי בטכניקת מירוק עבור הגימור של פני השטח. טכניקת המירוק הייתה מאוד נפוצה בעת העתיקה. הוספתי לפני הכד שני חלקים מנעל בלט אחת (הכנתי בתבנית – ראה/י נעל בלט, עמוד 11). שתי גומיות הנעל שקועות בשפת הכוס. הכד בצבעו האחיד עם הנעל השסועה השקועה רומזות לילדה הקטנה שנבלעה לתוך תרבות הגדולה ממנה. שרפתי כד זה ל950 מעלות בלבד משום שככול ששורפים לטמפרטורה גבוהה, הברק מהמירוק נעלם.
3. הכנתי את הכד השלישי מאבנית בצבע לבן.



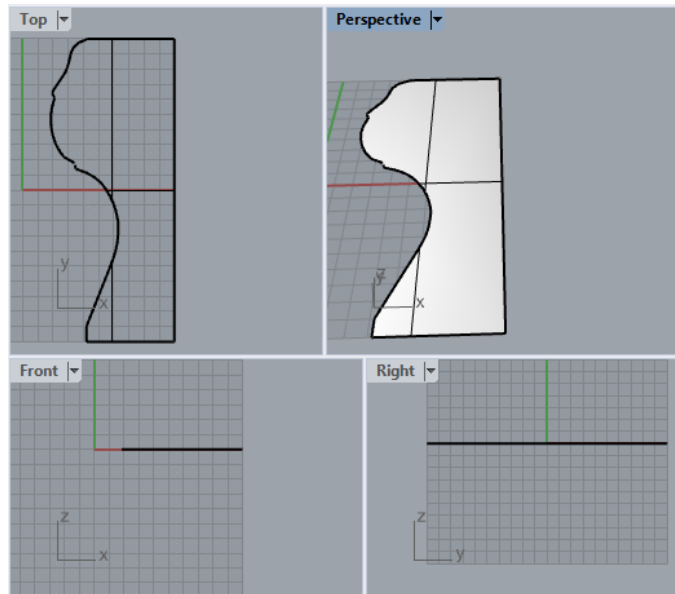
תמונה 27 כדי לקיתוס מאבנית - לאחר התזת חול (ימין), לאחר מירוק (אמצע), בצורה קנונית – שריפת חיזור (שמאל)

כדי לקיתוס קטנים

עבור כדי הלקיתוס המיועדים להכנה עם פייפר פורצלן, הכנתי תבנית, כאשר גודלם של כדים אלה קרוב לגודל המסורתי המקורי – בין 14-18 ס"מ.

להלן שלבי ההכנה:

1. **עיצוב בריינו:** עיצבתי את מודל הכד בריינו. כאשר העיצוב המקורי הינו בדו-ממד, מיועד לשמירה בפורמט DXF ולאחר מכן, חיתוך לייזר של לוח ברזל. גובהו 20 ס"מ.



תמונה 28 מודל של כד לקיתוס בריונו

2. חריטת מודל מגבס במחרטה: בעזרת המודל דו-ממד מברזל, שהכנתי מהמודל בריונו, חרטתי את מודל הגבס, במכונת מחרטה.



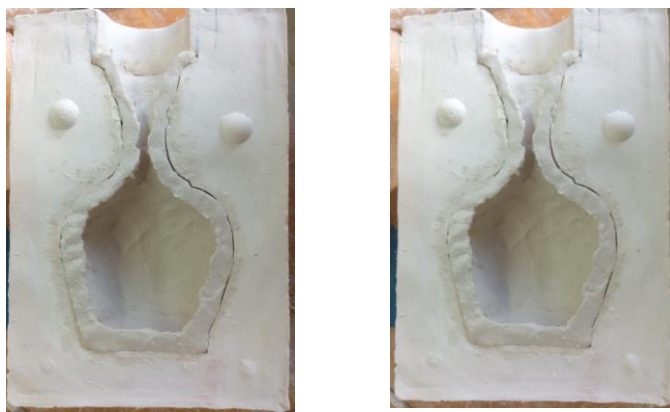
תמונה 29 מודל מגבס שהוכן במחרטה (ימין), מודל הדו-ממד העשוי מלוח ברזל (שמאל)

3. הכנת תבנית גבס: לאחר שהמודל מגבס היה מוכן, הכנתי ממנו תבנית גבס.



תמונה 30 מודל מגבס מוכן להכנת תבנית (ימין), התבנית הגמורה (שמאל)

4. יציקת כד לקיתוס: להלן תמונות מתהליך הכנת כד לקיתוס מיציקות פייפר פורצלן פלסטי.



תמונה 31 פייפר פורצלן בתוך שני צידי התבנית לפני סגירתו



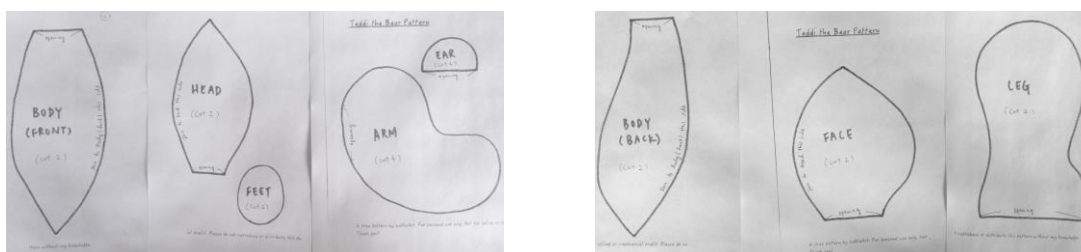
תמונה 32 כד לקיתוס קטנים - חומר יציקה מפייפר פורצלן (ימין), חומר פלסטי מפייפר פורצלן (שמאל)

בובת דב

כילדה, בובות הדוב שלי היו החברים הנאמנים שעמדו לצדי תמיד. ישנתי איתם, סיפרתי להם את סיפורי, אהבתי אותם ודאגתי להם עד כמה שיכולתי. בובות הדוב בעבודה זו מייצגות מעין אלטר אגו שלי. מראה החיצוני שלהן גמור והדמות תמיד מזויכת. ברם, חבל הטבור ומהדקו המחברים מסגירים את המאבקים שלי להינתק מאמי ומתרבות הבית ולגדול כאדם נפרד.

כדי שהדוב הראשון יראה חלק בצבע חום בהיר, בחרתי בחומר SZL 2502 של מינרקו. לחומר זה שמות בגודל 0.2. להלן שלבי ההכנה:

1. הורדתי מהאינטרנט גזרה חנימית לתפירת בובת דוב, והגדלתי את הגזרה שתאים לצרכים שלי.²²



תמונה 33 גזרת תפירה של בובת דוב

2. רידדתי חומר פלסטי, חתכתי וחיברתי את החלקים. הוספתי לחיבורים חריצים הנראים כתפרים. הוספתי עיניים בחומר Nigra 2002 – גם עם שמות 0.2.



תמונה 34 חריצים בחומר הנראים כתפרים

3. הוספתי חולייה ארוכה מפורצלן אשר צבוע בחלקו בקובלט קרבונט. הוספתי יציקה של מהדק חבל טבור. צבעתי את המהדק בצבע כתום בהיר שייראה ניכר מהחבל.

²² See "Teddy the Bear Pattern (Free!)", *Zakka Art*, zakkaart.blogspot.com/2016/12/teddi-bear-pattern-free.html

4. שרפתי את הבובה ל1220 מעלות.



תמונה 35 בובת דוב משילוב אבנית ופורצלן

5. הכנתי בובת דוב נוספת מחומר פייפר פורצלן – אחוזים זהים לחומר שהשתמשתי לקופסת נעליים הלבנה – כ50% נייר. הוספתי קוצים לפני השטח המדמות פרווה. הפעם בחרתי להעלים את החיבורים. בנוסף, בחרתי להשחיל את חבל הטבור לתוך יד ורגל של צד אחד בלבד.



תמונה 36 בובת דב מפייפר פורצלן – תמונות תהליך



תמונה 37 בובת דוב מחומר פייפר פורצלן לאחר שריפה ל1220 מעלות

6. הכנתי בובת דב שלישי בשילוב שני צבעים - צבע חום בהיר (SZL 2502 של מינרקו, עם שמות בגודל 0.2), וצבע צהוב (G 2502 של מינרקו, עם שמות בגודל 0.2). השתמשתי באותה גזרה לבובה זו. בחרתי לתת לבובה זו מראה בלוי.



תמונה 38 בובת דב משולב בשני צבעי חימר (לפני שרפה)

כד קיליקס

בחרתי להכין כדי קיליקס עם ידידות בצורת wishbone. כפי שלמדנו לעיל, בפרק קיליקס, עמוד 8, צורה זו מסמלת את עצם החזה שבעופות. לפי מנהגי פולקלור, שני אנשים אחזו בעצם בו זמנית כאשר כל אחד החזיק בקרן אחת של העצם. השניים משכו בו זמנית עד שהעצם נשבר, והאדם שנשאר עם החלק הגדול יותר, היה נחשב בר מזל.²³ בנוסף, צורה זו מזכירה לי את צורתו של מהדק חבל הטבור.

בחרתי לעטר את הכדים באופן המסורתי – עם ציפוי חמר נזלי – סליפ הנקרא טרה סיגילטה - "אדמה אטומה" משום שהוא העשוי מהחלקיקים המזעריים ביותר שבחרסית.

להלן תמונות של כדי הקיליקס שהכנתי. הם שרופים ל950 מעלות בלבד משום שכול ששורפים לטמפרטורה גבוהה יותר, הברק נעלם.

לשניהם קוטר כוס כ-18 ס"מ. גובהם 13.5 ס"מ.



תמונה 39 כדי קיליקס לפני ציפוי טרה סיגילטה – ידידות בצורת wishbone



תמונה 40 כדי קיליקס (1) לאחר שריפה



תמונה 41 כדי קיליקס (2) לאחר שריפה

²³ See Kelly, John, "Merry Thoughts, Naughty Bits: Putting the "Bone" in Wishbones", *Slate*, 25 November, 2015, slate.com/human-interest/2015/11/the-word-wishbone-has-sexual-connotations.html

כד קיאתוס

בחרתי להכין 9 כדי קיאתוס. בשלושה צבעי חימר שונים, ולעטר אותם עם דקאליים המראות את עצמי רוקדת, לקוחות מהסרטונים (ראה/י סרטונים, להלן).



תמונה 42 כדי קיאתוס לפני שריפה (ימין), כדי קיאתוס עם תמונות

סרטונים

אחד האפיונים הבולטים בכדים יווניים עתיקים הוא האיורים המפורטים שהיו מצוירים על גבי דפנות הכלי. לעיתים, האיורים שיקפו את התפקיד של אותו כלי, כפי שהסברנו בפרק המתאר את כדים יווניים, עמוד 6. ובכל מקרה, אם מדובר במיתוסים, רצונות, ניצחונות ממלחמות, או סיפורי אהבה, האיורים סיפרו סיפורי חיים.

בהשוואה לכד הלקייתוס ששימש לצרכים פולחניים ולניסוך בשמן, כד הקילקטס שימש כגביע יין במסיבות יין והוללות (בעיקר לגברים).²⁴ בחרתי להכין כדים אלה כדי לסמל חיי חומר בקיצוניותו, או במילים אחרות – שמחת חיים. לאחר מכן, במקום להוסיף איורים סטטיים על גבם, הכנתי שני סרטונים שיוקרנו לתוך הכדים. הסרטונים ממחישים שתי פנים של דיוקן עצמי – הצד השמח והחופשי, והצד האמוני.

עבור הצד השמח והחופשי, בחרתי בשיר Dream a Little Dream of Me שנכתב על ידי פביאן אנדרה וווילבר שוואנדט, בשנת 1931.²⁵ הרבה זמרים שרו את השיר, כאשר אחד הביצועים הידועים הוא הביצוע של The Mamas & The Papas בחרתי בביצוע זה לסרטון.

עבור הצד האמוני, בחרתי בלחן של איתן כץ, שכתב עבור מילים מהזוהר, בפרשת ויקהל, שגם מופיעות בתפילה. להלן המילים בארמית המקורית עם תרגום לעברית:

עברית	ארמית
יהי רצון מלפניך שתפתח ליבי בתורתך, ותמלא משאלות לבי ולבם של כל עמך ישראל, לטוב, לחיים ולשלום.	יְהִי רְעוּא קְדָמָךְ דְּתַפְתַּח לְבָאֵי בְּאוּרְיִתְךָ, וְתַשְׁלִים מְשָׁאֲלֵינִי דְּלְבָאֵי וְלְבָא דְּכָל עַמְךָ יִשְׂרָאֵל, לְטֹב וְלְחַיִּין וְלְשָׁלָם.

הנה קישורים לסרטונים:

<https://vimeo.com/556761787>

<https://vimeo.com/556763672>

²⁴ See "Kylis", *Wikipedia*, en.wikipedia.org/wiki/Kylis#:~:text=The%20primary%20use%20for%20the,when%20the%20cup%20was%20draine

²⁵ See "Dream a Little Dream of Me", *Wikipedia*, en.wikipedia.org/wiki/Dream_a_Little_Dream_of_Me

מסקנה וסיכום

בפרק תפיסת הפרויקט, עמוד 1, הסברתי שאני חוקרת את הפער שנוצר בין העולם הפנימי שלי לציפיות חברתיות, הרצון להרגיש זהות ואינדיבידואליות ייחודית, יחד עם קשר חברתי. אכן, כל בני אנוש חיים בפרדוקס בסיסי זה - לחיות נפרדים משאר בני אדם איננו יכולים; לחיות מחוברים לאחר באופן תמידי – גם איננו יכולים. האלטרנטיבה הנוותרת היא לפלס את דרכינו הייחודית לנו ולדלג בין חיבור לנפרדות, מתוך תקווה שנגלה את האיזון הנכון לנו.

מתוך העשייה, גיליתי שלנושא פנים רבות, אף שמחות. גיליתי שעצם ההתמודדות מפרה את העשייה, מעשירה את החיים, מאפשרת הבנה וסלחנות, ונותנת משמעות, עומק וסיפוק.

בסרט שמונה וחצי של פדריקו פליני, מסופר סיפור על בימאי בשם גואידו אשר נאבק במשך כל הסרט כולו, אם ליצור או לא ליצור סרט מסוים. מתחילת הסרט ועד לסצנה האחרונה, הצופה רואה את גואידו מתייטר ייסורים נפשיים באינספור סצנות וסיטואציות אשר תוקפות אותו ללא הפסקה. הסרט פותח עם מראות של חלומות סיוט שבראשו של גואידו. לאחר מכן, אנחנו מוצאים את גואידו בספא לפי עצת הרופא, כדי שינוח ויירגע, אך הייסורים והמאבקים הנפשיים רודפים אחריו גם בספא. אשתו כועסת עליו שהוא בוגד בה, המאהבת שלו דורשת תשומת לב, שחקניות פוטנציאליות רודפות אחריו שייתן להן תפקיד בסרט. במשך כל הסרט, כותב התסריט עוקב אחריו כצל, עם ביקורת בלתי פוסקת. הסרט קופץ בין המציאות הנוכחית לזיכרונות העבר ולפנטזיות שבראשו. הסרט שרוך בזיכרונות ילדות טובים ומתוקים וגם מפחידים ומאיימים. הוא מעלה זיכרונות מאבא אשר מעביר עליו ביקורת ומטיל עליו רגשי אשמה. הוא מנסה לרצות את מפיק הסרט, וגם לרצות את הקרדינל ושליחיו. אין לו רגע של מנוחת הנפש.

לקראת סוף הסרט, גואידו מחליט לבטל את כל תכניות ייצור הסרט. ולאחר רגע של מחשבה, הוא מבין שרק נותר לו לקבל ולאהוב את עצמו כמו שהוא, לחבוק ולאהוב את כל האנשים וכל המתרחש בחייו – את היפים והמתוקים יחד עם המציקים והמאיימים. וכאשר עושה זאת, הוא מרגיש שחרור ושמחה. בשלב זה, הוא פונה לאשתו ומצהיר –

"כמה נכון לקבל אותך, לאהוב אותך! וכמה זה פשוט! לואיזה, אני מרגיש כאילו שוחררתי. הכל נראה טוב. הכל משמעותי. הכל נכון. החיים הם מסיבה! בואי נחגוג יחד!"²⁶

חברו, מוריס, מנהל הקרקס מארגן אורות ותזמורת ליצנים. לאחר מכן, גואידו מזמין את כל מי שהופיע בסרט לתת יד אחד לשני וליצור מעגל אחד ענק, כאשר הוא ואשתו גם מצטרפים. הסרט מסתיים כאשר הדמות של גואידו כילד מנגן בחלילית קטנה ומנצח על תזמורת הליצנים.



תמונה 43 שחקני הסרט מחזיקים ידיים – חותמת זמן 2:15:02 (ימין), הילד הקטן גואידו מנצח תזמורת הליצנים – חותמת זמן 2:15:15 (שמאל)

²⁶ 8 ½, Dir. Federico Fellini, 1963. (timestamp – 2:11:14)

בסיום זה, פליני אומר לנו שהדרך היחידה לחיות חיים מלאים מתוך לב שלם ושמחה היא לחבוק את כל מה שעובר עלינו – את המר יחד עם המתוק, את הכואב והלא מובן יחד עם הנעים – משום שאלה החיים עצמם! בדומה לגישה הסוריאליסטית, פליני שם את עצמו כילד כמנצח תזמורת הליצנים – דווקא מתוך הילדי, מגיעים לאמת ולגאולה הפרטית.

פרויקט זה התחיל בתחושות של מאבק וקושי, ברם, כמו אצל גואידו, הגעתי לתובנה שהכול טוב! גם הלא מובן והמאתגר ביותר מהווים תשתית לצמיחה ולבסוף סיפוק ושמחה!

מהדק חבל הטבור מזכיר לנו שלא ניתן לחיות, מבלי להיפרד מהמקום הכי מוגן ובטוח – החיבור שלנו לאימא. נעלי הבלט רומזים לנו לילדה הנאיבית – החלומות ואף האכזבות שלה. קופסאות הנעליים רומזות למצבים בחיים של פתיחות וגם סגירות, להכלה וגם לחסימה. הכלים היווניים מזכירים לנו שלכל אחד סיפור - ואלה מכילים ואף משמחים. והבובות דב – אלה רומזים למאבקים המתחילים כבר מילדות, אך צוהלים ושמחים תמיד.

ממבט עילי, בדומה לסרט שמונה וחצי, פרויקט זה מאגד צדדים שונים מהחיים הפנימיים שלי, הכולל תובנה שלעולם הדברים לא ישתלבו, ולעולם לא נבין, ולכן נותר רק לקבל לשחרר, ולשמוח. לאור זאת, נראה לי להציב את האובייקטים בקבוצות קטנות על גבי משטחים בגדלים שונים, בגבהים שונים. המשטחים יישבו על גבי ברזלים דקים שתופסים מעט תשומת לב, כך שהמשטחים יראו כמעט מרחפים. אופן הצבה זו תשרה אורה מעניינת, לא שגרתית, ואף קרקסית. הצופה יצטרך לשנות את תנוחתו כדי לראות כל דבר – עובדה שתגביר עניין ותנועה בחלל.

מה זה אמתי?

בספר *ארנב הקטיפה או: איך צעצועים נעשים אמתיים* מאת מרג'רי ויליאמס, סוס העור מלמד אותנו מה זה להיות אמתי:

"מה זה אמתי?" שאל הארנב... "זה אומר שמזמזם בך מנגנון ויש לך מפתח קפיץ?"

"אמתי זה לא ממה אתה עשוי", אמר סוס העור. "אלא משהו שקורה לך. כשילד אוהב אותך הרבה מאוד זמן, לא רק אוהב לשחק אותך אלא באמת אוהב אותך, אתה נעשה אמתי."

"זה כואב?" שאל הארנב.

"לפעמים", ענה סוס העור, כי הוא תמיד אמר אמת. "כשאתה אמתי לא אכפת לך לכאוב קצת."

"זה קורה בבת אחת, כמו מתיחת קפיץ, שאל הארנב, "או לאט לאט?"

"זה לא קורה בבת אחת", אמר סוס העור. "זה לוקח הרבה זמן. לכן זה לא קורה לרוב אלו שנשברים בקלות או שיש להם קצוות חדים או שצריך להיזהר איתם. בדרך כלל עד שאתה נעשה אמתי אתה כבר כמעט קרח מרוב אהבה, והעיניים שלך נופלות והחיבורים שלך מתרופפים ואתה מרופט מאוד. אבל כל הדברים האלה לא חשובים, כי ברגע שאתה נעשה אמתי אתה לא יכול להיות מכוער, רק בעיני אנשים שלא מבינים."²⁷

²⁷ ויליאמס, מרג'רי, *ארנב הקטיפה או: איך צעצועים נעשים אמתיים*, הוצאת טל-מאי, 1997. עמ' 12-13



רשימת תמונות

- 2 תמונה 1 The Presence of Absence, Olafur Eliasson, 2015-2016
 תמונה 2 ללא שם (עץ, בטון, מתכת), דוריס סלסדו - 1992 (ימין), ללא שם (עץ, בטון, מתכת), דוריס סלסדו -
 3 1997.....
 4 תמונה 3 המסתורין והמלנכוליה של הרחוב, (ג'ורג'ו קיריקו).....
 7 תמונה 4 לקיתוס יוני עתיק עם כתף מוגדר (כ460 לפני הספירה) (ימין), לקיתוס בצורה שפופה ומעוגלת (שמאל).....
 8 תמונה 5 כד קיליקס בגימור אדמה לבנה ושחורה (טרה סיגילטה לבנה ושחורה).....
 8 תמונה 6 כד קיליקס בגימור אדמה לבנה, אדומה ושחורה (טרה סיגילטה) – ידיות בצורת wishbone.....
 8 תמונה 7 כד קיאטוס המוערך משנת 520 לפני הספירה (ימין), תמונה מקרוב של האיור הנמצא על דופן הכד
 9 (שמאל).....
 10 תמונה 8 אריזה של מהדק חבל טבור (ימין), מהדק חבל טבור באריזה (שמאל).....
 10 תמונה 9 הכנת מהדק חבל טבור לתבנית (ימין), תבנית שלושה חלקים עבור מהדק חבל טבור (שמאל).....
 11 תמונה 10 שני מהדקים של חבל טבור מפורצלן - אחרי שריפה.....
 תמונה 11 הנעליים על הדנוב (ימין), מיצב הנעליים של חנאן אבו חוסיין - הביאנלה לקרמיקה ועיצוב, מוז"א,
 11 2020 (אמצע), נעליים מאטריביליאריאוס של דוריס סלסדו (שמאל).....
 12 תמונה 12 נעלי בלט לילדה תרום-גן עבור תיבנות.....
 12 תמונה 13 נעלי בלט בתהליך הכנה לתבניות.....
 12 תמונה 14 תבניות עבור נעלי הבלט.....
 13 תמונה 15 תבניות עבור הגומיות של נעלי הבלט.....
 13 תמונה 16 נעלי בלט מפורצלן ורוד (ימין), נעלי בלט מחומר ממוחזר (שמאל).....
 13 תמונה 17 נעלי בלט מחומר משולב חומר ממוחזר ופורצלן וורוד.....
 14 תמונה 18 קופסת נעליים שבחרתי לפסל (ימין), גזרה מוגדלת ב15% להכנת הקופסא מחומר (שמאל).....
 14 תמונה 19 דפנות מכוסים בעיתון כדי לעכב ייבוש (ימין), הכנת המכסה (שמאל).....
 תמונה 20 קירות פנימיים בתוך מבנה הקופסא כדי למנוע בטן או קריסה של המכסה בשריפה (ימין), תווית
 15 שהוכנה מטכניקת הלייזר (שמאל).....
 15 תמונה 21 צד קדמי של הקופסא הסופית (ימין), מבט צד (שמאל).....
 15 תמונה 22 הקופסא מחומר אבנית לאחר שריפת ביסק (950 מעלות).....
 16 תמונה 23 טסטים של החומר ממנו עשוי קופסת הנעליים - 75% קפה סינקו + 25% בלק מאונטיין.....
 16 תמונה 24 קופסת הנעליים לאחר שריפה ל1100 (ימין) פרפר עש וגולם מקרוב (שמאל).....
 תמונה 25 קופסת הנעליים מפיפר קלי עם תומך למכסה - אחר שריפה ל1100, מראה צד (ימין), קופסת
 16 הנעליים מפיפר קלי, מראה עילי (שמאל).....
 17 תמונה 26 קופסת נעליים מפיפר אבנית.....
 תמונה 27 כדי לקיתוס מאבנית - לאחר התזת חול (ימין), לאחר מירוק (אמצע), בצורה קנונית - לפני שריפה
 18 (שמאל).....
 19 תמונה 28 מודל של כד לקיתוס בריונו.....
 19 תמונה 29 מודל מגבס שהוכן במחרטה (ימין), מודל הדו-ממד העשוי מלוח ברזל (שמאל).....
 20 תמונה 30 מודל מגבס מוכן להכנת תבנית (ימין), התבנית הגמורה (שמאל).....
 20 תמונה 31 פיפר פורצלן בתוך שני צידי התבנית לפני סגירתו.....
 20 תמונה 32 כדי לקיתוס קטנים – חומר יציקה מפיפר פורצלן (ימין), חומר פלסטי מפיפר פורצלן (שמאל).....
 21 תמונה 33 גזרת תפירה של בובת דוב.....
 21 תמונה 34 חריצים בחומר הנראים כתפרים.....

22	תמונה 35	בובת דוב משילוב אבנית ופורצלן
22	תמונה 36	בובת דב מפיפר פורצלן – תמונות תהליך
23	תמונה 37	בובת דוב מחומר פייפר פורצלן לאחר שריפה ל1220 מעלות
23	תמונה 38	בובת דב משולב בשני צבעי חימר (לפני שרפה)
24	תמונה 39	כד קיליקס לפני ציפוי טרה סיגילטה – ידיות בצורת wishbone
24	תמונה 40	כד קיליקס (1) לאחר שריפה
24	תמונה 41	כד קיליקס (2) לאחר שריפה
25	תמונה 42	כדי קיאטוס לפני שריפה (ימין), כדי קיאטוס עם תמונות
	תמונה 43	שחקני הסרט מחזיקים ידיים – חותמת זמן 2:15:02 (ימין), הילד הקטן גואידו מנצח תזמורת
26	הליצנים – חותמת זמן 2:15:15 (שמאל)	

ביבליוגרפיה

אסטס, קלאריסה פינקולה, *רצות עם זאבים*, מושב בן שמן: מודן, 1992.

ויליאמס, מרג'רי, *ארנב הקטיפה או: איך צעצועים נעשים אמתיים*, הוצאת טל-מאי, 1997.

תלמוד בבלי, מסכת ברכות, דף י"ח, עמוד א.

Breton, Andre, *First Manifesto of Surrealism in Art in Theory 1900-1990: An Anthology of Changing Ideas*. Charles Harrison & Paul Wood, eds. (Oxford: Blackwell Publishers, 1992).

Brown, Brene, *Daring Greatly*, New York: Gotham Books, 2012.

Cohen, Beth, *The Colors of Clay: Special Techniques in Athenian Vases*, The J. Paul Getty Museum, Los Angeles: Getty Publications, 2006.

Princenthal, Nancy, and Carlos Basaldo, et.al., *Doris Salcedo*, New York: Phaidon Press, 2000.

Schreiber, Toby, *Athenian Vase Construction*, The J. Paul Getty Museum, Los Angeles: Getty Publications, 1999.

Weisel, Elie, *Legends of Our Time*, New York: Avon Books, 1968.

Internet Sources

איזנברג, יהודה, "האדם הבודד מול האלוקים", *מכללת הרצוג, דעת – לימודי יהדות ורוח* - daat.ac.il/he-il/tanach/iyunim/ktuvim/tehilim/prakim/%D7%94%D7%90%D7%93%D7%9D-%D7%94%D7%91%D7%95%D7%93%D7%93-%D7%9E%D7%95%D7%9C-%D7%90%D7%9C%D7%94%D7%99%D7%9D.htm

"Attic White-Ground Lekythos", *The J. Paul Getty Museum*, 1983, getty.edu/art/collection/objects/10404/unknown-maker-attic-white-ground-lekythos-greek-attic-about-460-bc/

"Dream a Little Dream of Me", *Wikipedia*, en.wikipedia.org/wiki/Dream_a_Little_Dream_of_Me

Eliasson, Olafur, "The Presence of Absence", 2016, olafureliasson.net/archive/artwork/WEK110377/the-presence-of-absence-nuup-kangerlua-24-september-2015-1#:~:text=Expanding%20on%20Olafur%20Eliasson's%20long,of%20a%20cubical%20concrete%20sculpture.&text=Formed%20by%20casting%20blocks%20of,ice%2C%20only%20present%20as%20absence

Eliasson, Olafur, "The Presence of Absence", 2016, olafureliasson.net/archive/exhibition/EXH102457/the-presence-of-absence#slideshow

Kelly, John, "Merry Thoughts, Naughty Bits: Putting the "Bone" in Wishbones", *Slate*, 25 November, 2015, slate.com/human-interest/2015/11/the-word-wishbone-has-sexual-connnotations.html

"Kylx", *Wikipedia*, en.wikipedia.org/wiki/Kylx#:~:text=The%20primary%20use%20for%20the,when%20the%20cup%20was%20drained

"Lekythos", *Wikipedia*, [en.wikipedia.org/wiki/Lekythos#:~:text=A%20lekkythos%20\(plural%20lekkythoi\)%20is,more%20like%20a%20modern%20jug](http://en.wikipedia.org/wiki/Lekythos#:~:text=A%20lekkythos%20(plural%20lekkythoi)%20is,more%20like%20a%20modern%20jug)

Milne, Lesley, "How to Make Terra Sigillata | Easy Peasy Terra Sig", *The Pottery Wheel*, thepotterywheel.com/how-to-make-terra-sigillata/

"Shoes on the Danube Bank", *Google Maps*,
[google.com/maps/uv?pb=!1s0x4741dc16742d64df%3A0xf68e196cbe6ad6!3m1!7e115!4shhttps%3A%2F%2Fih5.googleusercontent.com%2Fp%2FAF1QipOeeaMixKuaUCD1Pil_BGat5a-Vx8VIVO3FIOei%3Dw120-h160-k-no!5sshoes%20on%20the%20danube%20river%20-%20Google%20Search!15sCglgAQ&imagekey=!1e10!2sAF1QipOeeaMixKuaUCD1Pil_BGat5a-Vx8VIVO3FIOei&hl=en&sa=X&ved=2ahUKewjuy6KA2Z_sAhXWc94KHW9QC_AQoiowEnoECBkQAw](https://www.google.com/maps/uv?pb=!1s0x4741dc16742d64df%3A0xf68e196cbe6ad6!3m1!7e115!4shhttps%3A%2F%2Fih5.googleusercontent.com%2Fp%2FAF1QipOeeaMixKuaUCD1Pil_BGat5a-Vx8VIVO3FIOei%3Dw120-h160-k-no!5sshoes%20on%20the%20danube%20river%20-%20Google%20Search!15sCglgAQ&imagekey=!1e10!2sAF1QipOeeaMixKuaUCD1Pil_BGat5a-Vx8VIVO3FIOei&hl=en&sa=X&ved=2ahUKewjuy6KA2Z_sAhXWc94KHW9QC_AQoiowEnoECBkQAw)

"Teddy the Bear Pattern (Free!)", *Zakka Art*, zakkaart.blogspot.com/2016/12/teddi-bear-pattern-free.html

Filmography

8 ½, Dir. Federico Fellini, 1963.



